
Éopavi kadril

radio-drama ili pozorišni igrokaz

deák ferenc

LICA:

NEMOĆNI — čovek drhtava glasa, oko šezdeset godina, u invalidskim kolicima.
DYSKOBOLOS — čuveni kip Mirona.
CAESAR — delo nepoznatog majstora.
ÜBERMENSCH — delo nepoznatog majstora.

SCENA: prostrana dnevna soba sa malo nameštaja. Na zadnjem zidu dve-tri nakrivljene, bezvredne slike; na sredini prozor sa zavesama; u desnom uglu vitrina; duž desnog zida pohabana komoda; na levom zidu četvorokrillna vrata sa mlečnim staklom, ali se vide samo srednja dva krila ispod starog, baršunastog zastora. Od vrata do zadnjeg zida popreko polica za knjige i zastakljena zbirka raznog oružja. Odmah ispred zbirke, jedan smešno mali stočić sa čudnim i stilski disharmonično odabranim stolicama. Na stolu pafuljasta vaza puna svog granja. Osim toga, jedan pohabani cilindar i šareni štap. Na sredini scene u invalidskim kolicima sedi debeo i proćelav čovek. Noge je prekrpio pokrivačem od kamilje dlake, u jednoj ruci drži naočare, a u drugoj lilihip. Uvod u radio-dramu je laka melodija solo viole.

NEMOĆNI:

Ovi su potpuno poludeli. Misle da sa mnom ne mogu drugačije opštiti, nego kao sa nekom bebom. (Naglo stavlja tamne naočare i uzdiše.) Tatice, hoćeš malo negroa? Znaš, tatice, to je ono, znaš, ono što je dobro za grlo, onaj odžačar. Svašta! A to ono, to je za mene. Ono za grlo, jer pušim; pa, onda, oko podne: Dobar dan, družo, kako nova mašina? Kakva mašina? Pa, ovaj, ova. A, ova? Hvala na pitanju — dobro, veoma uzbudljiva. Tri puta sam već tresnuo, družo, sa nje, inače nemam nikakvih primedbi na vašu kolicima. Dobro je što imaju gumene točkove, pa ne tresu. Samo škripe. A to je za mene, družo! Ovo što ne tresu, samo škripi. (Pravi krug kolicima, u radio-drami stereofonično dati udaljavanje i vraćanje kolica.) I, onda, predveče, opet: Dobro veče, gospodine, nadam se da vas niko ne uznemirava u meditiranju. Oh, ne, naravno, ne! Izvanredno, čovek zasluga mora uvek da vežba svoja usta, zato sam doneo nešto za vežbu — jedan lilihip! Istina, sitnica je, ali vrlo pogodna za... (Zaokrene do vitrine, baca na nju naočare i lilihip.) Dodavola sve! (Vozika se po sobi, zagleda sve kao da mu je nepoznato, zatim staje pred prozor na desnoj strani, odmakne zavesu i uzdahne.) Blago rečeno, svinjarija je što je opet proleće, i to još veče, fako slatko veče, (mrmljavajući) kako gospod reče, lilihip-veče i: da čovek zasluga ima uvek vežbu za usta... (Polako se udubljuje u misli, sve tiše govori, a što kaže, izgovara čudnim grlenim glasom.) Slatko, lepljivo veče, kako bi rekli, lilihip, slatko... kako bi rekli, da ima vežbu za usta... čovek zasluga, slatko... (Scena se polako zamračuje, samo kroz prozor ulazi blago svetlo, koje postepeno postaje jače. To je svetlost ulice: na licu NEMOĆNOG igra raznobojnih svetlosti reklama. U radio-drami muzikom to ilustrovati. Tada se iz mraka, iza njegovih leđa začuje tiho stenjanje. NEMOĆNI se trza kao iz sna.) Ima li tamo nekoga? Ko je? Ej!

CAESAR: Susedi.
NEMOĆNI: Koji susedi?
DYSKOBOLOS: Iz susedstva.
NEMOĆNI: Ne vidim nikoga... Kada ste zvonili?
CAESAR: Nismo zvonili.
ÜBERMENSCH: Nismo ni trubili.
CAESAR: Jednostavno smo — ušli.
NEMOĆNI: Šta želite? Ovako uplašiti čoveka!
DYSKOBOLOS: Neki plašljiv sused.
CAESAR: Usranko!
DYSKOBOLOS: Imate li bukčinju ili tako nešto?

NEMOĆNI: Bukčinju? Jeste li poludeli?

CAESAR: A žižak.

ÜBERMENSCH: Možda struju?

NEMOĆNI:

(Džandrljivo gura kolica napred, pali svetlo, ali, kada pogleda uokolo, staje kao gromom ošinu: neposredno pred četvorokrillnih vrata, tri postolja, na jednom — **DYSKOBOLOS**, čuveni bronzani kip Mirona, u legendarnoj pozi; na sledećem — beli, mermerni kip **CAESARA** u karakterističnoj odeći: u jednoj ruci mu koplje, drugom pokazuje na desno; na trećem postolju takođe jedan bronzani kip, vojnik **ÜBERMENSCH**.) Oho! Kakvi kopljanici!! Gospode! Pa nisam ja skupljač umetnina! [Obilazi ih, zagleda, onda se priseti i nepoverljivo pita.] Kako to — susedi!

DYSKOBOLOS: (Proflegli se, sve mu kosti pucaju, premešta disk u drugu ruku.) Sa drugog sveta.

ÜBERMENSCH: Iz laguma, susede.

CAESAR: Iz kafakombe. Polumrak i dosada! (On spušta ruku i zadovoljno uzdahne.)

Šta hoćete od mene?

NEMOĆNI: Polako, kuda se žuriš stari?

ÜBERMENSCH: Kako je samo nestrpljiv!

DYSKOBOLOS: Šta hoćemo? Za sada — pažnju i poslušnost.

ÜBERMENSCH: Nešto opipljivije.

DYSKOBOLOS: Konkretnije.

NEMOĆNI: Dodavola!

DYSKOBOLOS: Ako dozvolite, sišao bih sa postolja.

NEMOĆNI: Izvolite, sasvim slobodno. Samo, molim vas, ne razmahujte tako tim tanjirum.

DYSKOBOLOS: Više poverenja, građanine! (Silazi, šeta po sobi.) Uostalom, to i nije tanjir, nego disk. (Staje pred vitrinu, zagleda čaše, uzima dve kristalne i kucne jednu o drugu.)

NEMOĆNI: Šta je ovo?

ÜBERMENSCH: Kućni bife.

CAESAR: I meni je već dosta stanjanja. (Silazi i on, šeta se po sobi.)

ÜBERMENSCH: Sa vašom dozvolom, mein Herr, i ja bih napustio svoje mesto. (Šeta se po sobi, zagleda nameštaj i slike.) Hm.

Hm. Nejednak nameštaj. Sve sam kič. Zar je ovo plen? Fuj! Nula!

NEMOĆNI: (Iznenađen je, ali prihvata igru.) Vidim, gospoda su se snašla; još kada biste mi objasnili...

DYSKOBOLOS: Hej, stari! Mogli biste mi napraviti neku dobru pomiju. Mislim da se danas prave bolji bučkuriši nego u moje vreme.

NEMOĆNI: Nebesa! Traži cocktail!

DYSKOBOLOS: U moje vreme mešali smo patraski Čilibar sa minoskim Devojačkim suzama, kanuli bismo malo magarećeg mleka unutra i nekoliko mačem slupanih češljeva belog luka.

Ha, šta kažete na to?

CAESAR: Sa belim lukom?... Hm, da... Da, naravno!... Nego, recite mi već...

NEMOĆNI: Nestrpljivog li čoveka!

CAESAR: (Smeši se.) Kasnije ću vam i ja dati jedan recept, samo, za to je potrebna jedna guzata žena...

NEMOĆNI: Bomba! Ali, ipak...

ÜBERMENSCH: (Izvinjava se zbog Caesara.) Ne zamerite mu, on je nepopravljivi bezbožnik.

Šta kažeš, šta sam ja?

CAESAR: Dobro, dobro, da, molim, ništa nisam rekao.

ÜBERMENSCH: (Gunda.) Uvek mi nešto šapuću iza leđa. Neka ide do vrata!... Nego, recite, gospodine, da li je ovde slobodno premešati se?

CAESAR: Samo izvolite, ispod nas, inače, stanuje jedan zločudan činovnik.

NEMOĆNI: Da se razumemo: cela njegova karijera bila je sastavljena od premešanja, pretumbavanja. Ne ljutite se...

ÜBERMENSCH: Nema u tome ničeg rdavog.

DYSKOBOLOS:

- CAESAR:** Gledajte! **[Premeće se.]** Taaakoo!... Sve je samo stvar prakse. **[Svi ga pažljivo gledaju.]**
- ÜBERMENSCH:** Siromah, žrtva je svoje profesije.
- NEMOĆNI:** Oh...
- ÜBERMENSCH:** Da li ste možda zapazili šta je radio malo pre?
- NEMOĆNI:** Premetao se.
- ÜBERMENSCH:** Ama, ne! Još ranije!
- NEMOĆNI:** Ne sećam se.
- ÜBERMENSCH:** Sežite se, onda kada ste upalili svetlo! No? Sećate li se?
- NEMOĆNI:** Da, stiskao je koplje.
- ÜBERMENSCH:** Nije to za njega. Postaviti ga tamo da pokazuje desnom rukom kao neki saobraćajac...
- CAESAR:** Hop, hop! **[Ustaje.]**
- NEMOĆNI:** Sada je već krajnje vreme da mi neko objasni svel Stvarno...
- CAESAR:** U stvari, sve je tako jednostavno...
- DYSKOBOLOS:** Bili smo tu dole...
- ÜBERMENSCH:** ...u lagumu.
- DYSKOBOLOS:** Tu smo već ko zna od kada i...
- ÜBERMENSCH:** Sada je proleće, pa smo se malo prošetalii.
- DYSKOBOLOS:** Dosadila nam je samoća.
- NEMOĆNI:** Za jednog penzionera ovakva poseta jednaka je izletu. Izgleda da sam poludeo ili je istina što ovi govore...
- ÜBERMENSCH:** Ali, sada je već red da se predstavite — pojedinačno.
- CAESAR:** Übersensch! Ali, iz milošte mi još tepaju — Über. Gaius Julius Caesar, lično! Meni nisu tepali.
- NEMOĆNI:** No, no, neće biti!
- ÜBERMENSCH:** Ja sam Dyskobolos! Tako me zovu, ali to ništa ne znači.
- DYSKOBOLOS:** **[Pristupi Nemoćnom.]** Recite, gazda, ovaj plebejac ispod nas, nije li slučajno došaptač?
- CAESAR:** Ma, rekao sam vam već da je običan zločudni činovnik...
- NEMOĆNI:** Zločud... zločudan?
- CAESAR:** Premećite se vi slobodno, ipak ste vi — Caesar!
- ÜBERMENSCH:** Mislite?
- CAESAR:** Uveravam vas.
- ÜBERMENSCH:** **[Razneženo.]** Uh, što je to dobro!... Ne zamerite, susede, ali i jedan Caesar može čeznuti za nečim, zar ne? Od malena sam se premetao.
- CAESAR:** Ipak, niste dospeli daleko.
- DYSKOBOLOS:** To je samo prividno.
- CAESAR:** A istina je?...
- ÜBERMENSCH:** Ko bi rekao — kad god se premetnem, imam osećaj da ja stojim u mestu, a zemlja kruži oko mog čela... potiljka...
- CAESAR:** **[Zajedljivo.]** I oko tura!...
- ÜBERMENSCH:** **[Svi se smeju. Dyskobolos ispušta jednu čašu dok se smeje.]**
- NEMOĆNI:** **[Prilazi vitrini, oduzima drugu čašu od Dyskobolosa.]** Slušajte Vi, sportisto, ostavite na miru te staklene stvari! Zar ste toliko žedni? Hajde, pomozite, napravicu Vam neko piće.
- DYSKOBOLOS:** Ne ljutite se, ali se još ne snalazim u ovoj zbrci.
- NEMOĆNI:** Molim Vas onaj autofisfon. To vam je nov izum. Samo zavrnete jednu patronu...
- ÜBERMENSCH:** **[Skoči kao da ga je zmija ujela.]** Ali, gospodine, mi smo bez ikakvih zadnjih namera doš...
- NEMOĆNI:** Umirite se, ovo pravi samo sodu bez velike buke. Mein Herr, to nije onakva patrona kakvu Vi poznajete. Gledajte! **[Zavrne, čuje se šištanje.]** Pridite, molim Vas, i dodajte mi onu tamnu flašu.
- ÜBERMENSCH:** Ovu okruglu?
- NEMOĆNI:** Da, i onu patuljastu, belu. A Vi, gospodine Dyskobolos, ili kako da vam kažem, dodajte mi onaj ručni mixer... uh, dobro, onu šerpu što se tresce.
- DYSKOBOLOS:** Rekao sam vam da sam nespretn.
- CAESAR:** Ali, prijemčiv!
- DYSKOBOLOS:** He-he, trudim se, trudim. Otać mi je bjo trgovac vinom.
- NEMOĆNI:** Buržuj?
- DYSKOBOLOS:** Ne, demokrata.
- NEMOĆNI:** Molim, i onu kašiku.
- DYSKOBOLOS:** **[Nespretno se osvrće, nikako da se snađe.]** Pa, ovaj... E, ne dam!
- ÜBERMENSCH:** Ne zamerite mu, on ne zna šta je to. **[Predaje kašiku.]**
- NEMOĆNI:** Zahvaljujem, mein Herr. A sada, pažnja: dva prsta courvoisiera, jedan prst gina, tri deci vermoutha, e, sada bi trebala jedna coca-cola; štrcnemo malo sode da preseče **[šištanje, kloktanje, lupanje]**, pola litre dalmatinskog crnjaka, sada ćemo to zatvoriti u ovu šerpu, a Vi, sportisto, tresite, tresite kao da ste pomahnitali. **[Predaje mixer Dyskobolosa.]** Mein Herr, Vi dodite sa mnom. **[Dolaze napred.]** Ovaj Dyskobolos je neki Grk, zar ne? **[Dyskobolos ljulja i zamahuje mixerom kao diskom pre bacanja.]**
- ÜBERMENSCH:** Kada smo četrdesete bili tamo, on je već bio u inostranstvu zaposlen. Šta ćete, takav Vam je Grk: beži pred posefiocima.
- NEMOĆNI:** A šta tražite u podrumu?
- ÜBERMENSCH:** To nam je sklonište.
- NEMOĆNI:** Aha, razumem! **[Šeretki]** Vi ste se baš zavukli u mišju rupu, zar ne? Inače, ode slava!...
- ÜBERMENSCH:** Mein Herr! Za poslednjih dvadesetpet godina sa mnom niko nije ovako razgovarao!
- NEMOĆNI:** Dobro, de, zar smo postali tako osetljivi? Iznenada tako osetljivi? A nismo baš bili takvi uvek?! **[Okrene se i viče.]** Hej, Vi, to nije disk, ne treba ljuljati, nego tresiti!
- DYSKOBOLOS:** Ovako? **[Trese pomamno. Sve šišti, klokoče.]**
- NEMOĆNI:** Da, tako je dobro. Nastavite samo!
- ÜBERMENSCH:** Ograđujem se! Ograđujem... **[Iznenada počinje da besni, divlja, baca se na zemlju, valja se, rita, kao razuzdano dete. Ostali ga začudeno posmatraju.]**
- CAESAR:** Nebesa! Šta je ovo?
- DYSKOBOLOS:** Au, što je tresnuo...
- CAESAR:** ...sve puca!
- DYSKOBOLOS:** Kao žaba.
- CAESAR:** Čini mi se da želi da se premeće.
- NEMOĆNI:** Ne verujem.
- DYSKOBOLOS:** Boli ga stomak?
- NEMOĆNI:** Ma kakvi...
- CAESAR:** Hoće da se oslobodi buve?
- NEMOĆNI:** Ne.
- DYSKOBOLOS:** Uči da pliva?
- NEMOĆNI:** Uvredio sam ga.
- CAESAR:** Ooooo!...
- DYSKOBOLOS:** Aha...
- NEMOĆNI:** Inače, nije loš momak...
- DYSKOBOLOS:** Ali, zašto pati?
- NEMOĆNI:** Hoće da bude velik.
- CAESAR:** Velik? Dodavola, navedimo ga!
- NEMOĆNI:** I najpametniji.
- CAESAR:** Neka mu je i to.
- NEMOĆNI:** I najsnažniji.
- DYSKOBOLOS:** Ne mogu da gledam kako pati, navedimo ga!
- NEMOĆNI:** Zar mu neće biti mnogo odjednom?
- CAESAR:** Samo da mi više ne diže prašinu ovde!
- DYSKOBOLOS:** Ako mu je samo do toga stalo...
- CAESAR:** Mene, inače, ne tangira.
- DYSKOBOLOS:** Za nas je bezopasan.
- NEMOĆNI:** Ipak, ne bi trebalo preferati.
- CAESAR:** Samo da ne pati više!
- NEMOĆNI:** Samo da već prekine jednom!
- ÜBERMENSCH:** **[Sve vreme pažljivo sluša šta govore o njemu, iznenada se umiruje.]**
- NEMOĆNI:** Jesam li vam rekao?! Blefira!!!!
- CAESAR:** **[Odjednom, sumnjičavo.]** Vidi, vidi! Da možda i Vi nemate slučajno umetničkih ambicija?

NEMOĆNI: (Odlučno se protivi.) A ne, ne, ama otkud!
CAESAR: Gospodine, domačine moj! Da niste i Vi?...
NEMOĆNI: Ne nisam. Ja sam se čisto na amaterskoj bazi odnosio...
DYSKOBOLOS: Jesi li čuo, Caesare?!
CAESAR: Pličica!
DYSKOBOLOS: On se kao na amaterskoj bazi...
CAESAR: Onda neka nam amateriše!
NEMOĆNI: Ali, gospodo, budite razumni!
ÜBERMENSCH: Da, da, sada je na njega red.
DYSKOBOLOS: (Nestrpljivo.) Neka nam amateriše!
ÜBERMENSCH: Reč ima pobednik!
NEMOĆNI: To ne može tek tako! Šta vi mislite?
ÜBERMENSCH: Ja sam već nastupio, sada si ti na redu!
NEMOĆNI: To je drugo nešto!
CAESAR: Hajde, počnite!
NEMOĆNI: Kažem vam da to ne može tek tako...
DYSKOBOLOS: (Do sada je neredovno tresao mikserom, sada tresе si-stematski, u oštrom tempu, na taj način dajući jednu unu-trašnju napetost sceni.) Hajde, inače odlazimo. Požurite, inače odlazimo!

SVI: Počnite, inače odlazimo!
NEMOĆNI: (Iznenadeno, pritešnjen.) U redu, dajte to piće, a posle...
DYSKOBOLOS: Izvolite, gospodine!
NEMOĆNI: Poređajte ovde nekoliko čaša. Tu na vitrinu.
DYSKOBOLOS: Od ovih?
NEMOĆNI: Ne, od većih.
DYSKOBOLOS: (Zveskanje.) Četiri čaše za KVARTET VELIKIH.
CAESAR: (ÜBERMENSCHU.) Izvršite smotru nad čašama.
ÜBERMENSCH: (Vrši smotru jednim okom.) Razumem! Treća neka uvuče trbušinu, četvrta istupi! (KOMANDA.) Čaše, mir-no!
CAESAR: (Pomaže sa druge strane da se čaše nameste.) Da li je sada dobro?

ÜBERMENSCH: Ne baš sasvim, ali neka ostane.
DYSKOBOLOS: Treba li limuna?
NEMOĆNI: Ne. Taaako! Svakome po gutljaj. (SIPA.) U susednoj sobi je frižider u uglu; donesite, Caesare, leda.

CAESAR: Šta?!
NEMOĆNI: Leda.
CAESAR: (Uplašeno.) Ali, patriciji! Leda? Odakle?
NEMOĆNI: Idite Vi, mein Herr.
ÜBERMENSCH: Jawohl! (Vojnički odmaršira, zatim se vraća sa sjajnom kanticom za led.)

NEMOĆNI: (Svakom ubaci u čašu kockicu leda, zatim ponovo sipa piće.) Izvolite, gospodo! (Svi očekuju nastup Nemoćnog.)

ÜBERMENSCH: Danke!
CAESAR: Blagodarim!
DYSKOBOLOS: Nikada Vam neću zaboraviti!
ÜBERMENSCH: Onda, da čujemo!
CAESAR: I vreme je već!
DYSKOBOLOS: Nemojte da Vas molimo!
NEMOĆNI: Ne očekujte nešto naročito, jer ja sam samo jedan mali, obični...

CAESAR: Nemojte biti tako skromni.
NEMOĆNI: Kažem vam, ja sam to uvek radio na čisto amaterskoj bazi i...

DYSKOBOLOS: Pevajte već jednom!
NEMOĆNI: (Uvređeno.) Nisam ja pevač! Čovek zasluga se ne dere tek tako.

ÜBERMENSCH: Onda recitujte, ili plešite!
NEMOĆNI: To pripada prošlosti, gospodo! Hraniti Pegaza je veliki izdatak za nas. A muze su se prokurvale i uvek su pijane, šapuću kojekakve brljotine.

CAESAR: Pa onda?
NEMOĆNI: Zar stvarno hoćete da...
ÜBERMENSCH: Apsolutno!
NEMOĆNI: Onda molim onaj cilindar i štap.
NEMOĆNI: (Pokazuje na patuljasti stočić.)

DYSKOBOLOS: (Za nekoliko metara pretekne ostale.) Izvolite!
NEMOĆNI: (Rutinerski, ekvilibristički pokret; pokazuje prazan cilindar, promeša u njemu vazduh štapom.) Evo šešira, jedan običan cilindar i, kao što vidite, prazan je, zar ne?

SVI: Prazan!
NEMOĆNI: Kucnemo ga ovde i ovde, a čarobni štapčić nam je stvorio... (Vadi tuce šarenih marama.)

SVI: Koliko marama!
CAESAR: Izvanredno!
ÜBERMENSCH: Napravite nam još nešto! Ono sa golubovima, znate...
NEMOĆNI: Samo polako.
ÜBERMENSCH: Znate onaj trik sa golubovima?!
NEMOĆNI: A zašto ne bi odmah sa beloglavim orlom?
NEMOĆNI: Grozan neki čovek!
ÜBERMENSCH: Još, još! Ponovo!
CAESAR: Izvolite, pogledajte cilindar. I sada je prazan, zar ne?
NEMOĆNI: Prazan.
SVI: Kucnućemo ga ovako, pa ovako, i — šta nam je stvorio štapčić? (Vadi buket veštačkog cveća.)
NEMOĆNI: Ruže! Buket ruža! Bravo, majstore, to je nešto!

DYSKOBOLOS: Stupite u moju službu! Daću Vam jedan letnjikovac u Apuliji...
CAESAR: Naučite me, majstore, ja... ja...
DYSKOBOLOS: Daću Vam sto feničanskih devica i sto robova pride...
DYSKOBOLOS: Naučite me, majstore, mom grčkom narodu je sada to preko potrebno!

ÜBERMENSCH: Poznajem ja ove trikove. Eh, sve je to opsena. Mi smo bili tek pravi majstori toga!
CAESAR: Ma nemojte?!
DYSKOBOLOS: (Stavlja mu u ruke cilindar.) Hajde, pokažite!
ÜBERMENSCH: A, ne ja, ja nikada nisam znao, ali bilo ih je koji su to znali i te kako!

CAESAR: Ko su bili ti?
ÜBERMENSCH: Poznavao sam ih bar tuce. Svi su bili odlični opsenari. Ali, ostavimo se toga, valja pohvaliti domaćinovo piće. Šta kažeš, Caesare, dobar cocktail, a?

CAESAR: (Bezvoljno.) Šta ja znam. Napijali su me i jačim otrovima, ali su me samo noževi sredili. A i oni samo zato, jer u istoriji, ljubavi i šahu nema povlačenja. Ne ljutite se, gospodo, možda sada plagiram, ali šta mogu; nama, velikanima, to je u neku ruku i dužnost.

ÜBERMENSCH: Kako to mislite, Herr Caesar?
CAESAR: Većina filozofa zato lomi pera da kaže ono čime ćemo se mi kiliti — mi, VELIKANI!

ÜBERMENSCH: Odlično! Kako se toga nismo setili?
CAESAR: Samo, znate, i to dosadi jednom!

ÜBERMENSCH: Izvanredno, ekstremno!
CAESAR: Teško je biti pametan i velik u isto vreme...
ÜBERMENSCH: Verovatno ste uvek bili takvi u životu.
CAESAR: Kako?

ÜBERMENSCH: Mislím, sa svačím u životu.
CAESAR: Stoj! Bitke smo sami trebalo da izvojujemo!
ÜBERMENSCH: Na taj način što su drugi mislili umesto Vas?

CAESAR: Borbe nisu stvar filozofa. Tamo oružje razmišlja.
ÜBERMENSCH: Reci, Herr Caesar, da li je istina da ste vi, Rimljani, uglavnom ratovali zbog žena?

CAESAR: Laž! Mi smo ratovali zbog — rata!
NEMOĆNI: Isto kao i Vaši, mein Herr!
ÜBERMENSCH: Ali istorija kaže da se moćni Caesar najviše petlio baš onda kada je imao u izgledu neku dobru kockicu!

(SMEH)

CAESAR: Grubi lapsus! Žena je žena. Zbog nje sam se ja radije premetao, nego ubijao.
NEMOĆNI: To Vam verujem. Nekoliko autentičnih, istorijskih pre-

mela...

CAESAR: Gospodine, Vi da čužite!

NEMOĆNI: Kako, molim?!

CAESAR: Čužite! Začepite njokalicu!

NEMOĆNI

ÜBERMENSCH: Ali, Caesare!

DYSKOBOLOS

CAESAR: On ima ovdje ovu divnu mašinu. **[Pokazuje na invalidska kolica u kojima sedi Nemoćni.]** I neka se zadovolji njome.

ÜBERMENSCH: Ali, Caesare!

CAESAR: Mora da je krupna zverka kada ima takvu mašinu. **[Raspoloženje se menja, svi posmatraju Nemoćnog.]**

ÜBERMENSCH: Čini se, sasvim udobno prevozno sredstvo...

DYSKOBOLOS: Poterajte ga malo...

CAESAR: I kako samo divno svira kada ide...

ÜBERMENSCH: Ne svira, nego uzvišeno škripi.

CAESAR: Kažem vam da je velika zverka, a mi — pričamo li pričamo...

NEMOĆNI: Svaka Vam čast, Caesare, što ste Vi velika protuva!

CAESAR: Zašto?

NEMOĆNI: Tako ste glatko izbegli razgovor o Cleopatril!

CAESAR: **[Neprijatno se oseća; zatim čučne pored Nemoćnog i započinje poverljiv razgovor.]** Recite, gospodine, šta se danas priča o nama?

NEMOĆNI: Da Vas je ona drolja namagarčila.

CAESAR: Znači, to pričaju? **[Stropošta se.]**

ÜBERMENSCH: **[Sada se ostrvio.]** E, onda da počnemo ispočetka. Kako beše ono sa onim ženama?

CAESAR: Ali, patriciji! Bilo ih je kao peska u pustinji!

SVI: Ipak, da čujemo, da čujemo, hoćemo...

CAESAR: **[Plačući.]** To su vam bila lepa vremena! Malo žene, malo rata, malo žene, malo rata! Za tim, opet žene, opet rat! Hajde, de, nemojmo odmah plakati. Znam da prošlost boli, znam i to da su te na kraju iskasapili, ali kada je to bilo! Nikada neću zaboraviti...

CAESAR: Cleopatra? ...

ÜBERMENSCH: Vraga, Xenija!

CAESAR: Da li je bila lepša od Egipćanke?

ÜBERMENSCH: Lepša?! Zar ste poludeli?

CAESAR: Ovaj, mislio sam, kada već tako govorite...

ÜBERMENSCH: Kako možete tako nešto uopšte pitati? Ko Caesara poznaje...

NEMOĆNI: Mora da je bila čarobna.

CAESAR: Boga mu ljubim, ne nervirajte me! Xenije je bio najbolji lekar u Imperiji — koji je puštao krv...

DYSKOBOLOS: Čovek koji pušta krv?

CAESAR: Koliko puta me samo spasao kapi...

DYSKOBOLOS: **[Ostalima.]** Siromah, samo se još poslednjih dana seća.

ÜBERMENSCH: Caesare, mi smo mislili na ljubavnice...

NEMOĆNI: Na mačkice!

CAESAR: **[Zamišljeno.]** Bilo ih je, bilo...

DYSKOBOLOS: Hajde, ne gnjavite nas!

CAESAR: Koliko se sećam, ipak nije bilo boljih od galskih žena.

ÜBERMENSCH: Oho-ho, ovo je već uzbudljivo čak i za mene! Hajdemo, hajdemo...

CAESAR: Kada sam osvojio Galiju, u Avignonu se probila do mene jedna Margetanka.

DYSKOBOLOS: A šta je to?

ÜBERMENSCH: Ama, sedite već jednom na dupe!

CAESAR: I kaže mi: „Vojskovođo, evo znaka moje pokornosti“, i dovede jednu mršavu plavojku.

ÜBERMENSCH: Mršavu... šta?

CAESAR: Mršavu plavojku! A kažem ja: „Hej, rospijo, pa ovo je dete“. A ona meni: „Samo ti probaj, posle ću da te pitam“.

ÜBERMENSCH: I? Da li je bilo dete?

CAESAR: Kažu da je već bila žena i po.

ÜBERMENSCH: Kako to — kažu?!

CAESAR: Poslao sam po razne mirise, poručio voće i vino, ali dok su sve to doneli, dva moja oficira su je sredili.

ÜBERMENSCH: A Vi, ovaj, ti?

CAESAR: Meni se vratila Margetanka.

NEMOĆNI: Zar ona mačora koka?

CAESAR: Ona mi je uzela nevinost.

ÜBERMENSCH: Pa to je očajno glupo!

CAESAR: Naravno...

DYSKOBOLOS: Koliko si onda imao godina, imperatore?

CAESAR: Dvadeset i osam.

ÜBERMENSCH: A žena?

CAESAR: E, to neću da kažem!

ÜBERMENSCH: Da, da, tako je to! Istorija se ponavlja!

CAESAR: Da, da, ali kasnije sam se ostrvio! Imao sam mali milion ljubavnica!

ÜBERMENSCH: **[Zajedljivo.]** A koliko žena za puštanje krvi?

CAESAR: Bilo je i njih, i pijavičarki.

DYSKOBOLOS: Ali ona o kojoj govorite, ona Cleopatra?

CAESAR: **[Kao da se budi iz sna.]** A, Cleopatra? Naravno, to je tek bila ljubavnica!

ÜBERMENSCH: Ljubavnica? Pa što niste odmah tako počeli! **[Paletično.]** Kočije se nisu tako ljuljale, fregata mi nije tako divlje šibala, strela moja nije fujknula tako krvavo...

DYSKOBOLOS: Reci već!

ÜBERMENSCH: Da, strela i fregata...

NEMOĆNI: Dosta tog truckanja u metaforama!

CAESAR: Boga mu bogovog, to je bolest nas, muškaraca: čim progovorimo o starim kurvama, postajemo odmah pesnici.

ÜBERMENSCH: Recite samo, ona Cleo...

CAESAR: Je li da pričaju da je bila lepa, divna?...

ÜBERMENSCH: A lice joj je...

CAESAR: Lice? A, ne! Nego grudi, kukovi, noge! E, da je bila moja...

ÜBERMENSCH: Zar nije?!

CAESAR: To ne kažem. U početku, jedno dva-tri puta... Uglavnom se podavala drugima.

ÜBERMENSCH: Zar već i onda? Kažem vam, istorija se ponavlja!

CAESAR: Ženi ne treba oficir, nego vojak. Noću, danju...

ÜBERMENSCH: **[Rezignirano.]** To je, znači, bilo i kod mene!...

DYSKOBOLOS: Komplikovano je to, mnogo komplikovano...

NEMOĆNI: Ti da čutiš i uši da si zatvorio! Ovakve priče nisu za sportiste.

CAESAR: **[Iznenada je živnuo.]** Kelner, piće!

DYSKOBOLOS: **[Uzima mixer i sipa u njega pića redom koja dohvati.]** Da podelimo posao, Imperatore, fresite sada malo i Vi ovo piće.

CAESAR: **[Energично odbija.]** Ja samo pijem, ne tresem!

DYSKOBOLOS: Kad god može, prekrši obećanje.

NEMOĆNI: Kako?

DYSKOBOLOS: Dole smo se lepo dogovorili da ćemo svaki posao demokratski podeliti, ali on, čim mu se ukaže prilika, prekrši obećanje.

NEMOĆNI: Treba sa njim znati, ipak je on veliki Caesar.

DYSKOBOLOS: Tačno, ali samo da mi je znati kako je postao velik?

NEMOĆNI: Pa, narod Rima...

DYSKOBOLOS: Davola je narod Rima!... Ova svinja se jednostavno proglasila velikim, i kada ga uhvati „njegovih pet minuta“, ništa ne radi, samo je VELIK! **[Sipa u čašu.]** Još malo pića, gospodo! Pijmo!

ÜBERMENSCH: U spomen Cleopatre! **[Zveckanje čaša.]**

DYSKOBOLOS: Dobro, neka bude Cleopatra... **[Čim proguta, ukoči se, izbeći oči, priskoči vitrini i dogradi disk.]** Uh, uh, uh, moj disk, moj disk! **[Pomamno zamahuje njime kao da će da ga baci i urla pri tome.]**

NEMOĆNI: Hej, boga vam vašega, ne bacajte to tu!
ÜBERMENSCH: Zar ga je toliko uhvatio ovaj cocktail?
DYSKOBOLOS: [Odjednom „splasne“.] Šta ja tu mogu!? Uvek su nas ovim dopingovali pre takmičenja.

ÜBERMENSCH: Živelil! [Kuca se, kratka tišina, onda sumanuto drekne, baci čašu i odmaršira nazad na postolje.]
 Šta ti je, Über, šta ti je?
CAESAR: Šta ti je, Über, šta ti je?
ÜBERMENSCH: Tako želim... [čežljivo] poludeću bez toga...
CAESAR: Samo polako, burazeru! Sačuvaj živce, jer u blizini nemamo lekara!

ÜBERMENSCH: [Nastavlja.] Samo malkice, malecno... jer sam, inače, go-
 lov...
CAESAR: Kolega, kolega!
NEMOĆNI: Šta mu je?
ÜBERMENSCH: Nemoćan sam... Navikavali su me... godinama... i sada mi jako nedostaje...
NEMOĆNI: Guknite već jednom!
ÜBERMENSCH: Ako biste mi učinili, mein Herr, bio bih Vam jako zahvalan.
NEMOĆNI: [Očigledno već nervozan.] Hajde, kažite već jednom!
ÜBERMENSCH: Kada biste se ođale, kao iz dubine, popeli gore i onda malo, samo malkice pogladili moje noge, čizme...
NEMOĆNI: Zar mislite da sam lud?!
ÜBERMENSCH: Ali godinama su to radili sa mnom! Milovali me, milovali, obožavali; tako bi mi sada prijalo, samo malo... šta ja tu mogu...
NEMOĆNI: Đavo te odneo! [Uvređeno mu okreće leđa.]
ÜBERMENSCH: [I dalje besni.]
NEMOĆNI: [Između dve vatre, doziva Caesara.] Imperatore, dodite samo za čas...
CAESAR: Molim?
NEMOĆNI: Vidite, ja sam u osnovi bio i biću uvek najveći neprijatelj. Razumećete da mi je strašno neprijatno da puzim pred njim... Nemojte mi zameriti ako...
CAESAR: Nikako! Zahvaljujem na poverenju i prepustite ga samo meni. [Prilazi Übermenschu.] Mogu li ja da Vas milujem?
ÜBERMENSCH: Kako da ne, samo odmah, odmah, brzo...
CAESAR: Moram i da legnem?
ÜBERMENSCH: Da.
CAESAR: Pa onda... [Stenjući legne, zatim se uspuže na postolje i miluje mu čizme.] Ovako nekako?
ÜBERMENSCH: [Sijajući od zadovoljstva.] To, to, to! Što vi to divno radite, Herr Caesar!
CAESAR: Tja, trudim se...
ÜBERMENSCH: Može malo i ovamo, više.
CAESAR: Ovamo?
ÜBERMENSCH: [Besni.] Uuuuuu, divnooooo... ahhh...
CAESAR: Da malo i počesimo?
ÜBERMENSCH: Ispod kolena...
CAESAR: Aha, pronašao sam...
ÜBERMENSCH: [Još pomamnije.] Neopisivo, uzvišeno!!!
CAESAR: Još malo više?
ÜBERMENSCH: Da, da, malo...
CAESAR: Malecno više? Ali, ne sasvim gore?..
ÜBERMENSCH: Kako znate! Božanstveno, divno...
CAESAR: He-he. Sigurno.
ÜBERMENSCH: Radite kao da ste rođeni Saksonac!
CAESAR: Recite kada Vam bude dosta.
ÜBERMENSCH: Još malo, molim Vas, još samo malo.
CAESAR: [I dalje ga pomno miluje.] Nije to ni teško, samo se treba valjati.
ÜBERMENSCH: [Potpuno se umiri.] Dosta je, hvala lepo. Recite, Herr Caesar, kako da Vam se revanširam za bezgraničnu ljubaznost?
CAESAR: [Podmuklo.] Odmah ću vam reći. Odmah... Kelner, ne, džonjaj, nego donesi malo pića! Nešto jako!

DYSKOBOLOS: [Trgne se.] Šta?!
CAESAR: Pića! Najjačeg!
DYSKOBOLOS: Ali ja ne znam koje je ovde jako; malo pre sam sipao tek tako...
NEMOĆNI: [Prilazi vitrini.] Ja ću... [Sipa gin u jednu čašu.] Izvolite, prijatelju, Caesare!
CAESAR: Za ovo što ću raditi nije naodmet da se čovek napije.
ÜBERMENSCH: Stvarno?
CAESAR: Da. Da se ne stidim pred masom. Da nemam tremu.
ÜBERMENSCH: O?!
CAESAR: Pa onda, u zdravlje Imperatora! [Popije, sipa još jednom, i to popije.] E, tako! Sada me popnite tamo, na onu stolicu...
ÜBERMENSCH: Ali, možete pasti!
CAESAR: Ništa! Masa će me podići.
ÜBERMENSCH: Ali, izuzev nas, nema nikoga...
CAESAR: [Zapanjen.] Malo pre sam Vam milovao čizme, a sada nećete da budete masa?!
ÜBERMENSCH: Znači... ja?
CAESAR: Naravno! Hajde, pomozite mi, jer me je već prilično uhvatio ovaj bučkuriš.
ÜBERMENSCH: [Popne ga na jednu stolicu pored stočića.] Taakoo... I šta sada da radim?
CAESAR: Cekajte, još se nisam pojavio. Kada se pojavim, onda besnite...
ÜBERMENSCH: Ali, kako?
CAESAR: Kao malo pre, kada sam Vam milovao čizme; tako nekako... i vičite: Imperator, Imperator...
ÜBERMENSCH: Ne znam hoće li to ći...
CAESAR: Ništa, pomoćite i oberkelner. Hej, šefe! Hodite, pomozite masi!
DYSKOBOLOS: Baš me zanima kakav je govornik Caesar!
CAESAR: Kažem vam: još se nisam pojavio, ali već možete vikati.
NEMOĆNI: [Pritera kolica i revnosno viče.] Hajdemo, deco, sa parolama!
ÜBERMENSCH: Kakvim parolama?
NEMOĆNI: Vičite za mnom: Caesar — sloboda! Caesar — pravda! Caesar — železnice! Caesar — fabrike!
CAESAR: [Kod zadnje parole pada u „masu“.] Upomoć! Gotov sam! Izdaj! Übermensch, pomozil!
ÜBERMENSCH: Evo me, dolazim. [Naprežući se.] Onesvestio se?
CAESAR: Gotovo... gotov sam...
DYSKOBOLOS: [Takođe naprežući se.] Još malo, taakoo! Opet je na stolici.
ÜBERMENSCH: [Došaptava se sa Caesarom.] Nečuveno!
CAESAR: Neki revolucionarni hrišćanin!
ÜBERMENSCH: Nije, nego crveni!
CAESAR: [Patetično.] Još jedan nož u Imperatorova leđa!
ÜBERMENSCH: Odmah ću ja to srediti. [Prilazi Nemoćnom.] Slušajte, gospodine, dosta je bilo tih uvreda veličanstva. [Ironično oponaša Nemoćnog.] Železnice! Pravda! Jednakost! Šta još ne bi...
DYSKOBOLOS: Da čujemo Caesara, da čujemo Imperatora!
CAESAR: [Rezignirano.] Uvek je to tako...
ÜBERMENSCH: Ništa se nije desilo, počinjemo ispočetka.
CAESAR: Barmen, molim Vas gulljaj pića.
DYSKOBOLOS: [Trčeći donosi flašu.] Evo cela flaša. Jedan imperator neka ne usitnjava!
CAESAR: [Tronuto.] Je l' da? [Pije, ostali ga drže da ne bi pao.] Auh, što je dobro... Kao da sam vatra sipao u grlo.
ÜBERMENSCH: Kako da rešimo da trajno ostane gore, a da ga ne držimo?
DYSKOBOLOS: Baš o tome razmišljam.
ÜBERMENSCH: Trebalo bi ga nečim opasati.
DYSKOBOLOS: Ili ga vezati kao za jربول!
ÜBERMENSCH: Dodavola, ogromno je to telo!

- DYSKOBOLOS:** To još i nije tako strašno, nego malo pre mi je dunuo u lice, skoro sam pao u nesvest!
- ÜBERMENSCH:** Ipak, jednog Caesara nije lepo privezati.
- DYSKOBOLOS:** Ali, čime ga onda opasati?
- ÜBERMENSCH:** Eh, kad bih samo znao...
- DYSKOBOLOS:** Da mu uzmem flašu?
- ÜBERMENSCH:** Mislim da je dosta žderao.
- DYSKOBOLOS:** Hej, Imperatore!
- CAESAR:** **[Potpuno besvesno.]** Što se masa ne falasa?
- DYSKOBOLOS:** Zato što te pridržiava.
- CAESAR:** Zašto narod ne urla od radosti?
- ÜBERMENSCH:** Suviše si težak, dragi Caesare. Ugojio si se.
- CAESAR:** Pa kome onda ja da držim govor? **[Baca flašu.]** Prazna je!
- DYSKOBOLOS:** Zar ste se već pojavili?
- CAESAR:** Još ne, ali...
- DYSKOBOLOS:** Onda, nemojte se ni pojavljivati.
- ÜBERMENSCH:** I ovako ste očajno teški.
- CAESAR:** Ali ja hoću da govorim!
- ÜBERMENSCH:** Ovako nećemo ništa postići.
- DYSKOBOLOS:** **[Nemoćnom.]** Recite, domaćine, da nemate Vi možda neki dobar predlog?
- NEMOĆNI:** Pa da me posle optuže za uvredu veličanstva? Šipak vama!
- DYSKOBOLOS:** No, no, kako biste Vi reagovali na njegovom mestu da je masa od vas tražila željeznice, fabrike?
- ÜBERMENSCH:** I jednakost!
- DYSKOBOLOS:** Zar ne uvidate da je to bilo idiotski!
- ÜBERMENSCH:** Uostalom, Caesar se više i ne ljuti.
- DYSKOBOLOS:** Pijan je.
- ÜBERMENSCH:** Samo da znate kako je težak!
- NEMOĆNI:** Nisam ga ja tamo popeo.
- ÜBERMENSCH:** Budite uvidavni! Vi sigurno imate iskustva za ovakve slušanjeve.
- NEMOĆNI:** Ne kažem da nemam, ali...
- ÜBERMENSCH:** Pa onda?
- NEMOĆNI:** Imamo mi jednu odličnu, oprobanu metodu. Odlično uspeva! Ali, ima i svojih ozbiljnih mana.
- ÜBERMENSCH:** Za početak Vi samo naterajte ovu crkotinu da stoji na sopsstvenim nogama. Spljeskaće me ako ne uradite nešto.
- DYSKOBOLOS:** Recite već!
- NEMOĆNI:** Zlo je u tome što se više ne može nazad.
- ÜBERMENSCH:** Nazad? Kako to mislite?
- NEMOĆNI:** Slušajte: treba ga ubediti da on sam može izvrsno da stoji i da nikada neće pasti. To uvek pali. Ali, naličje foga je da, kada poveruje u to, ni za boga ga ne možeš više skinuti.
- ÜBERMENSCH:** Što se mene liče, može tu stajati i čitavu večnost.
- NEMOĆNI:** Naravno, jer nije vaša stolica!
- DYSKOBOLOS:** Ne mogu više! **[Pusti ga.]** Nisam ja dizač tegova.
- ÜBERMENSCH:** Upomoć! Opet će pasti.
- NEMOĆNI:** **[Svečano.]** Caesare, ti se ne bojiš visina. Ti si u stanju i sam da stojiš tamo gore.
- CAESAR:** **[Iprsi se.]** To su prave reči! Čistite se plebejska đubrad! Sada ću se pojaviti... Narode, slušaj moje reči! **[Ispruža obe ruke, kao da blagosilja narod.]** Slušaj moje Caesarske reči... Ja, Gaius Julius Caesar... narode moj, ja... **[Sve nesigurnije.]** Caesar obećava da... **[Pogledom moli, traži pomoć prisutnih.]** Obećava narodu svom da... Pomozite mi već...
- DYSKOBOLOS:** Šta ja mogu da pomognem?
- ÜBERMENSCH:** Snađite se. To je vaša stvar. **[Okreću mu leđa, ostavljaju ga samog. Nemoćni se približi.]**
- CAESAR:** **[Molećivo.]** Pomozite bar Vi, domaćine!
- NEMOĆNI:** **[Šapuće mu.]** Pazite: željeznice, fabrike!
- CAESAR:** Ja, Gaius Julius Caesar, obećavam narodu Rima da ću u najkraćem vremenu... šta ću uraditi?
- NEMOĆNI:** Željeznice, fabrike...
- CAESAR:** ...u najkraćem roku, kako rekoste?... Aha, da... izgraditi fabrike i željeznice.
- ÜBERMENSCH:** Caesare, pa to je državni udar!
- DYSKOBOLOS:** To je ludost, Caesare!
- NEMOĆNI:** **[I dalje mu šapuće.]** Jednakost, jednakost!
- CAESAR:** ...Da, i svakome obećavam jednakost... svakome svoju jednakost!
- ÜBERMENSCH:** Caesare, ja ću te opaučiti!
- CAESAR:** **[Molećivo.]** Niko sem njega nije hteo da mi pomogne.
- ÜBERMENSCH:** Silazi, Caesare, inače ću te ubiti!
- CAESAR:** Rim...
- ÜBERMENSCH:** Silazi kada ti kažem!
- CAESAR:** Rim... Rimljani... Germani nam opet prete, a ja, vas...
- ÜBERMENSCH:** Slušaj, Caesare, pružam ti prijateljsku desnicu, ali da si odmah sišao...
- CAESAR:** ...Ja... Rimsku imperiju samo razvijena industrija... i... **[Šapćući.]** Pomozite već...
- NEMOĆNI:** Željeznice, željeznice...
- CAESAR:** ...Da... i savremena mreža željeznica... i jednakost... ako to može da je spase germanske napasti...
- NEMOĆNI:** **[Ceri se zadovoljno.]**
- ÜBERMENSCH:** **[Primećuje ga.]** Šta se Vi cerite? Zar fako postupate sa gostima? Sram Vas bilo!
- NEMOĆNI:** Ne ljulite se. Na kraju krajeva, to je bilo potpuno ljudski, zar ne? I Vas je malo pre uhvatila neka čudna noštalgija, šta li, zatim Caesara, pa i ja sam samo čovek: bože moj, šapuťao sam! Razumete? Šapuťao! I meni su celoga veka drugi šapuťali — sve!
- DYSKOBOLOS:** Hej, drugari, šta će biti sa Imperatorom?
- CAESAR:** **[Još uvek pokušava da govori.]** Narode Rima... ja, Caesar...
- NEMOĆNI:** Pozovite ga na jedno piće.
- ÜBERMENSCH:** Odlično! Možda će sići.
- CAESAR:** ...Ja obećavam da...
- ÜBERMENSCH:** Caesare, siđi na jednu čašicu...
- CAESAR:** Ja osvajam nove svetove... Šta reče? Na čašicu? A malo pre su mi rekli da jedan Caesar ne treba da pije na sitno...
- DYSKOBOLOS:** Hm, da. Obećavam narodu Rima one zemlje...
- CAESAR:** Nije više lepo toliko lokati...
- NEMOĆNI:** Nego šta?
- ÜBERMENSCH:** Pijuckati i pričati.
- CAESAR:** **[Glupavo.]** Pijuckati?
- ÜBERMENSCH:** I pričati. „Alea iacta est“.
- CAESAR:** Ha! Vidite li koliko sam škrt na rečima?! Kod Rubikona sam rekao samo te tri reči.
- ÜBERMENSCH:** Demagogija.
- CAESAR:** Ali, samo toliko sam mogao reći!
- NEMOĆNI:** Nije bilo pri ruci govornika.
- CAESAR:** Ne. Mislio sam da je bolje kada ćutim.
- DYSKOBOLOS:** **[Sipa piće i odmahuje glavom.]** Izvolite, držite čaše... Cudan si ti neki tip, Caesare.
- ÜBERMENSCH:** Tvrdi da je zato postao pameťan u očima istorije što je iznutra bio fako ograničen...
- DYSKOBOLOS:** Pre dve godine sam bio zajedno sa nekim Marcusom Aureliusom, i taj je isti. Recite, Caesare, zar su i njega izbockali?
- CAESAR:** Ne poznajem ga, ali to lako može biti. **[Lako skoči sa stolice.]**
- DYSKOBOLOS:** Vidite, taj Marcus je uvek kukao zbog svog konja. Da ga niko ne dira! Kasnije sam saznao da su mu Dačani samleli konja za salamu.
- CAESAR:** Za salamu je potrebno magareće meso.
- ÜBERMENSCH:** Onda su mu ti Dačani iz inata samleli konja.

DYSKOBOLOS: Baš me briga! U Atheni je to bilo drugačije. Ako je neko imao malo veze, pušali bi ga na onaj svet i mogao je da bira među sveže zaklanim konjima.

NEMOĆNI: Svašta!

DYSKOBOLOS: Samo bi onda bilo loše kada dugo ne bi bilo klanja. Mislim — rata.

ÜBERMENSCH: Kasapnica...

DYSKOBOLOS: Onda se usmrdelo meso, pa su širom otvorili vrata Hadesa, napravili samouslugu. Tako je to uvek. Kada se nešto ukvari — širom treba otvoriti vrata demokratiji.

NEMOĆNI: No, no! Pripazimo se samo!

DYSKOBOLOS: I ja sam demokrata, znam kako se to radi.

NEMOĆNI: Rekao sam samo da se pripazimo!

DYSKOBOLOS: Slušajte, narod vam je takav da, i ako mu se pred nosom raspada ono nešto, zadovoljno udiše, jer on tako uživa plodove demokratije.

NEMOĆNI: (Zbunjeno kašljuća.) Pa, da... naravno... Stari vek: pun smrada i lepote.

CAESAR: (Ukočeno gleda Nemoćnog.) Konji... salama... i još štošta!

CAESAR: I ovo je dobar mali konjić. Ova tvoja mašina, domačine...

NEMOĆNI: Ovo?... Ovo su obična invalidska kolica.

CAESAR: Ali fina mašina!

NEMOĆNI: Za umornog čoveka...

CAESAR: (Zagleda kolica, miluje.) I meni se dopadaju!

DYSKOBOLOS: Kada bi smo imali takval!

NEMOĆNI: Ostavite se već jednom!

ÜBERMENSCH: Stvarno se ne možete žaliti, Vama su svašta doneli.

NEMOĆNI: Pokušavaju da mi olakšaju, to je istina.

CAESAR: Jela, pića...

NEMOĆNI: Zahvalni ljudi, ne kažem...

DYSKOBOLOS: Zatim, ove lizalice ovde...

NEMOĆNI: Kada mi je dosadno, time se zabavljam.

ÜBERMENSCH: Živite kao neki vladar.

NEMOĆNI: Ne treba baš preferirati...

ÜBERMENSCH: (Oklevajuć.) Gospodine... gospodine... zamolio bih Vas za jednu sitnicu.

NEMOĆNI: Samo bez politike! Dosta mi je toga.

ÜBERMENSCH: A, ne, neka sitnica.

NEMOĆNI: Da čujem.

ÜBERMENSCH: Ne znam kako da vam kažem...

CAESAR: (Barata nešto oko kolica.) Čudan neki točak ima ova mašina... Šta je ovo? (Ispušta vazduh iz točka.)

NEMOĆNI: Dođavola! Šta to radite?

CAESAR: (Iznenadeno.) Zar u ovom ima vazduha?

NEMOĆNI: Hvala bogu, sada ste se uverili.

CAESAR: Ovako velika zverka! Na vazduhu se vozi...

ÜBERMENSCH: Znaite, Herr Caesar, to je zato da ne tresu.

CAESAR: (Iznenadeno.) Onda se izvinjavam...

DYSKOBOLOS: Zar može to tako — da ne tresu?

NEMOĆNI: Kako da ne!

CAESAR: U moje vreme bojna kola su se tako tresla da mi je duša bila u nosu.

ÜBERMENSCH: Gde Vam je pumpa, gazda?

NEMOĆNI: Tamo na stalku za knjige.

ÜBERMENSCH: Sada ćete videti kako to treba urediti.

CAESAR: Zar može?

NEMOĆNI: A zašto ne bi?

CAESAR: Onda ću i ja da pomognem!

ÜBERMENSCH: (Donosi pumpu.) Samo da namestim mašinu... E, sada stiskajte.

CAESAR: (Pumpa.) Dobro radimo?

NEMOĆNI: Majstorski.

DYSKOBOLOS: Moraću i ja jedanput da ispustim vazduh.

ÜBERMENSCH: Dragi domačine, ovo je gotovo.

NEMOĆNI: Spretan je taj Caesar, kažem vam ja...

ÜBERMENSCH: Dragi naš domačine...

NEMOĆNI: Da?

ÜBERMENSCH: Rekao sam već, imam jednu molbu...

NEMOĆNI: Ne zatežite, recite...

ÜBERMENSCH: Jednu malecnu molbicu...

NEMOĆNI: Ne gnjavite!

ÜBERMENSCH: Ako biste mi dozvolili da sednem pored Vas, ovde na naslon i da napravim zajedno jedan krug?...

NEMOĆNI: Jedan krug!

ÜBERMENSCH: Nije bog zna šta, mogli bismo mi učiniti.

NEMOĆNI: (Grohotom se smeje.) Idiot!

ÜBERMENSCH: Cicija belosvetska!

NEMOĆNI: Dobro, de, hajdete.

ÜBERMENSCH: (Seda na naslon.) Onda povlačim...

NEMOĆNI: Odgurnite se.

ÜBERMENSCH: Ja ću da teram, Vi samo upravljajte. (Započinje prvi, škripavi krug.)

CAESAR: Ja ću se sklopčati ovde, iza leđa!

DYSKOBOLOS: A ja na drugi naslon!

NEMOĆNI: Zgnječite me!

ÜBERMENSCH: Vrlo važno! Teraj!

NEMOĆNI: Još jedan krug. (Započinje drugi krug.)

CAESAR: Stvarno ne tresu.

DYSKOBOLOS: Što je fino...

ÜBERMENSCH: Uuuuuuu! (Oponaša zvižduk voza.) Brže!

NEMOĆNI: Ne pritiskajte mi leđa!

DYSKOBOLOS: Još brže!

ÜBERMENSCH: Domačine, Vi samo upravljajte.

CAESAR: Može li još brže?

ÜBERMENSCH: Uuuuuuu! Berlin — Baden-Baden — Berchtesgaden!

CAESAR: (Ratni poklič.) Napred! Preko velike Galije!

DYSKOBOLOS: Protiv Persijanaca!

NEMOĆNI: Ugušićete me! Vazduha!

ÜBERMENSCH: (Podivljao je.) Još jedan krug!

CAESAR: I još jedan!

DYSKOBOLOS: (Započinje jedna delinjasta, suluda, obesna igra.)

ÜBERMENSCH: Ukруг, ukруг...

CAESAR: ... Rame uz rame...

DYSKOBOLOS: ... Tu ti je...

ÜBERMENSCH: Drug!

ÜBERMENSCH: Ukруг, ukруг...

CAESAR: Nosí nas polako!

DYSKOBOLOS: Idemo i mi sad...

ÜBERMENSCH: ... U zemlju Naopako.

CAESAR: (Sve brže.) Ukруг, ukруг...

DYSKOBOLOS: ... Rame uz rame...

ÜBERMENSCH: Gde ti je drug? (Scena se polako zamračuje.)

DYSKOBOLOS: Ukруг...

NEMOĆNI: Ukруг...

ÜBERMENSCH: Samo ukруг...

CAESAR: A kako drugačije?

NEMOĆNI: Sa mrtvima polako...

DYSKOBOLOS: U zemlju Naopako... (Nestaje sa scene.)

ÜBERMENSCH: Samo polako... (Nestaje i on sa scene.)

NEMOĆNI: Ukруг...

CAESAR: Samo ukруг... (Nestaje i on.)

NEMOĆNI: (Inercija ga nosi u polumraku; zatim klone, pritera kolica prozoru, gde je na početku stajao. Na licu mu se pojavljuju refleksi uličnih, raznobojnih reklama, iznuren i dalje ponavlja.) Još jedan krug... Još jedan krug... Ukруг, ukруг... Lilihip-veče... da čovek zasluga ima... Vežba... Baden-Baden... Berchtesgaden. (Dolazi k sebi, osvrće se i zove pređašnje.) Hej, Caesare! Übermensch! Hej, Dyskربولose! Ali... pa... ovde nema NIKOGA!